

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

13. Dies Julii. Si prudentia una adsit, jam continuò unà cum ea, omnes virtutes aderunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

Julius.

tuis, cape prius à te. Agit animam, eujus animus nihil agit. Verè Jamblichus, ex Samio Philosopho: *Omne bonum, ait, re, & usu consistit, non cognitione.* Esse bonum, est benè agere, & sic agendo proficere. Iners est ars periti Medici, nisi procedat ad manum, & pharmaca pellendo morbo applicet. Non curabunt languentem cogitationes doctæ, & scientia medendi; nisi adhibeas medicamenta. Ita non sanatur animus, nisi adhibeas salutaria eloquens, sed bona benè faciens, & semper proficiens. Noli igitur in virtutis studio stare; sic stando cades, cadendo jacebis, ac tandem jacendo, peribis. Hodie deficit, qui cras tantùm vult proficere. Noli ergò hære, & in crastinum differre, quia

Dum repetis cras, cras, sensim dilabitur ætas.

13. DIES JULII.

Si prudentia una adsit, jam continuò unà cum ea, omnes virtutes aderunt. *Aristotel. lib. 6. Ethic. c. 12.*

Prudentia est
prima inter
virtutes mo-
rales.

ORdior, acturus de Virtutibus, ab illis, quæ, quia mores excolunt, Morales vocantur; & ab ea, quæ inter illas tenet principatum, Prudentia. Hæc nunquam incedit solitaria; sed denso, eoque honorato, non multarum, sed (ut Tessera prædicta in n u it) omnium virtutum choro circumsepta. Prudentia enim, (non illa Politica humani cerebri filia, ideoque virtus spuria) sed emissa cælitus, infusa divinitus, est arcana ars res benè gerendi, norma salutis, lux operum, dux operantium, prima lex Regni, Phosphorus justitiæ,

obles

obles pacis, & ut Abimiser ait, *Clavis totius milis, & vita totius spei.* Et qui ea præcellunt, sunt augures boni, auspices æqui, tenaces recti, sequestres veri, in quibus magis videtur Philosophia, quàm auditum, qui futura longè prospicit, antequam eveniant, ut tanquam de specula prævidisse videatur; qui velut alter Janus, à fronte, à tergo respicit, prospicit, & deoq; præterita cum præsentibus, & futuris confert, imò, qui non tantùm à fronte, & occipitio est oculus, ut Janus; sed centoculus, ut Argus; cui est & præsentium scientia, & præteritorum reminiscencia, & futurorum providentia.

II. Prudentiæ effigies fuit illa, quæ Israëlitis, per vasta deserti, in terram lacte, & melle fluentem, præluxit, eoque deduxit, ignea illa columna. Hæc una non tantùm ne per inuia, & devia errarent à via, quæ esset eundum, suo lumine, quasi digito ostendebat, sed ut rectà irent, præcedebat. Hæc adversus solis violentiam per diem fundebat umbram; adversus lunæ rigorem, per noctem præstabat flammam. Sumus in hac vita, velut in via ad patriam peregrinam, viæ nobis terræ sunt præcipites, nunc saxis atque petris, nunc obductæ sentibus, nunc gurgitibus intercipitibus, nunc torrentibus rapidæ; ut laborare, hære, celsitate, labi, necesse sit, nisi è cælo nobis præluceat ignea illa columna, Prudentia. Hæc una est, quæ tribus gladium Judicibus, ut eo rectè utantur; falces Consulibus, ut rempublicam solerter moderentur; telum Tribunis, ut ea in hostes cautè usurpent; sceptrum Regibus, ut ditiones suas sæliciter gubernent; coronas Imperatoribus, ut summa cum gloria Imperii tractent hadenas. Hæc ignea columna

Julius.
maximè
tum affe
rum, ac
dentia ei
domat: A
tium irac
pescit; p
nes in gy
III. U
prudens
ac nauta
laerigan
liremos
per foro
nator int
diffimus
cere; du
vim, sin
laboribu
ad clavu
sudande
clavum
dum alii
liantur;
Gubern
commo
coronat
tatis por
semper i
Bion; U
cellere,
oculi pr
man

Julius.

maximè elucet, dum per anfractuosas turbulento-
rum affectuum semitas, velut per prærupta petra-
rum, ac rupium, præcipientes homines rapiuntur: Pru-
dentia enim efferatos in mutuum exitium animos e-
domat: spiritus ferociter exultantes emolit; æstuan-
tium irarum fluctus componit, debachantes com-
pescit; prudentia si quidem frænum est, quo homi-
nes in gyrum modestiæ compelluntur.

III. Ut intelligas, quid agat in Republica vir
prudens, oculos in navim, ejusque Gubernatorem,
ac nautarum vulgus conjice. Nam cum quidam ve-
la erigant & obliquent? alii antennas demittant, a-
lii remos lentent, rimos obturent, malos ascendant,
per foros excurrant, sentinam exhauriant; Guber-
nator interim, clavo affidens in puppi, navim placi-
dissimus moderatur; dum laborant alii, ille quies-
cere; dum negotiantur, ille otiosi videtur. Sed ô
vim, sine viribus admirandam! O laborem, absque
laboribus operosum! desine mirari: plus ille facit
ad clavum sedendo, quam singuli quantumcumque
sudando, laborando, currendo. Idem facit, qui ad
clavum Reipublicæ sedet prudens Gubernator,
dum alii in officinis operantur; alii in campo præ-
liantur; alii in foro vociferantur: ipse velut è clavo
Gubernator, omnes ventos observat, ad illos se ac-
commodat. clavum vertit, donec Reipublicæ navis,
coronata puppi, læto vectorum celesmate, in fælici-
tatis portum provehatur. Hæc una Virtus sit tibi
semper in oculis, quia, ut prudenter de Prudentia
Bion; Illam, dicebat, tantò cæteris virtutibus ante-
cellere, quantò cæteris sensibus præstaret visus. Nam
oculi prælucent toti corpori: nec ulla est virtus absq;
pru-

prudentia. Quomodo enim justus reddet cuique suum, nisi Prudentia commonstret, quid, cui debetur? Potes tuto incedere quoecunque calle, praeunte hac duce: cum illa, securus vadis etiam inter vades, cautus inter cautes: nunquam, illâ comitante, cades. Suffragatur mihi Poëta:

Non de ponte cadit, qui cum prudentia vadit.

14. DIES JULII.

Prudentia, est recta ratio agendorum. *Aristotelis*
6. *Ethic. cap. 5.*

Quid sit
Prudentia.

I. **Q**Uam paucis, quam multa
Est primum. Recta ratio, est, certum & liquidum iudicium de singulis rebus, quae agendae, aut omittendae proponuntur. Hinc eruo obiectum ejus materiale, esse actiones omnes humanas, sive quae à libera hominis voluntate proficiuntur. Formale verò obiectum, est honestas obiectiva, ex actione medium inter excessum, & defectum tenente, progerminans. Quia sola honestas, est velut album, in quod collimat insomni oculo, & perpicaci intuitu prudentia; cum circa materiam negotiatur, & ejus mediocritatem sollicitè rimatur. Est honestas & aliarum virtutum moralium obiectum formale, sed hoc discrimine, quod sit aliarum, prout est bonitas quaedam: respectu verò Prudentiae prout est veritas. Cum enim Prudentia sit virtus intellectus, necessario semper tendit in verum; idque non speculativum, sed practicum. Undè concludendum est, in thesauro illo copiosissimo virtutum moralium nullam gemmam esse pretiosiore; atque inter de